

РЕЦЕНЗІЯ

**кандидата юридичних наук, доцента Шапенко Людмили Олександрівни
на дисертаційне дослідження Бехтер Лілії Валеріївни
на тему: «Адміністративно-правові засади діяльності органів публічної
влади на регіональному рівні у взаємодії з міжнародними благодійними
організаціями щодо реалізації міжнародних проєктів», подану на
здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за
спеціальністю 081 «Право»**

Актуальність та обґрунтування вибору теми дослідження. У сучасних умовах повномасштабної війни, яку розв'язала росія проти України, міжнародні благодійні організації стали стратегічними партнерами держави у подоланні гуманітарної кризи, забезпеченні базових потреб населення та підтримці інфраструктури. Вони ініціювали масштабну співпрацю з органами місцевої влади. Саме регіони перетворилися на осередки реалізації значної частини міжнародної благодійної технічної та гуманітарної допомоги, що обумовлює нагальну потребу у належному правового регулювання взаємодії між публічними органами влади на регіональному рівні у взаємодії з міжнародними благодійними організаціями щодо реалізації міжнародних проєктів.

Міжнародні благодійні організації відіграють ключову роль у втіленні ініціатив, спрямованих на захист прав людини, підтримку внутрішньо переміщених осіб, надання гуманітарної допомоги на тимчасово окупованих територіях і в прифронтових зонах. Їхня діяльність, заснована на принципах благодійництва, волонтерства та рівного доступу до допомоги активно інтегрується у функціонування системи органів публічної влади на регіональному рівні, зокрема, органів місцевого самоврядування та виконавчої вертикалі державної влади. Водночас правове регулювання цієї взаємодії залишається неузгодженим та фрагментарним, що створює додаткові виклики для ефективної імплементації міжнародних проєктів.

Станом на сьогодні національне законодавство не містить чіткого правового регулювання адміністративних правовідносин, що виникають у процесі взаємодії органів публічної влади з міжнародними благодійними структурами в межах реалізації міжнародних проєктів.

Належним чином не врегульовані адміністративні процедури, пов'язані з координацією, контролем, звітністю, а також питанням розмежування повноважень і відповідальності сторін. Це створює суттєві перешкоди для ефективного впровадження міжнародної технічної та гуманітарної допомоги, спричиняє прогалини в системі публічного адміністрування на регіональному рівні та негативно впливає на результативність програм, орієнтованих на післякризове відновлення країни.

У цьому контексті проведення наукового дослідження адміністративно-правових засад діяльності органів публічної влади у співпраці з міжнародними благодійними організаціями є своєчасним, науково обґрунтованим і вкрай важливим для оптимізації державної політики в умовах сучасних трансформаційних процесів, підвищення рівня ефективності реалізації державними інституціями функцій щодо забезпечення життєдіяльності населення у екстраординарних умовах, удосконалення механізмів реалізації міжнародних ініціатив, спрямованих на зміцнення інституційної спроможності регіонів.

Враховуючи викладене, слід констатувати, що обрана Бехтер Лілією Валеріївною тема наукового дослідження має комплексний характер, високий рівень актуальності, а також значний теоретичний і практичний потенціал.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих в дисертації.

Наукові положення, висновки, рекомендації та практичні пропозиції, представлені дисертанткою, вирізняються належною аргументованістю й переконливістю. Здобувачка демонструє високий рівень теоретичного узагальнення, логічного викладу матеріалу та

компетентне застосування загальнонаукових і спеціально-юридичних методів наукового пізнання.

У межах дослідження проведено опрацювання таких методів: аналізу, синтезу, класифікації, групування, системного підходу, діалектики, логіко-семантичного методу, компаративного аналізу, правового моделювання та формально-юридичного методу.

Особливо слід відзначити здатність здобувачки здійснювати ґрунтовний аналіз наукових джерел і нормативно-правових актів, що позитивно впливає на наукову якість дослідження.

Мета дослідження полягає у поглибленні підходів до осмислення сутності адміністративно-правових засад діяльності органів публічної влади на регіональному рівні у взаємодії з міжнародними благодійними організаціями у контексті реалізації міжнародних проєктів. Застосування діалектичного методу дозволило обґрунтувати авторський підхід до трактування основних категорій: «адміністративно-правовий статус», «міжнародна благодійна організація», «публічне адміністрування», «взаємодія» тощо (розкрито у підрозділах 1.1, 1.2).

Зміст адміністративно-правових засад взаємодії між міжнародними благодійними організаціями та органами публічної влади визначено на основі використання методів аналізу, синтезу, класифікації, групування (підрозділи 2.1–2.3).

Логіко-семантичний метод і метод правового моделювання застосовано для аналізу результатів співпраці (підрозділ 3.2), а формально-юридичний — для дослідження зарубіжного досвіду правового регулювання відповідної діяльності (підрозділ 3.1).

Нормативну основу дослідження становлять Конституція України, чинні законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти, а також проєкти нормативних актів, що визначають правові засади взаємодії міжнародних благодійних організацій із органами публічної влади на регіональному рівні. Під час підготовки дисертації використано законодавство зарубіжних країн,

приписи якого можуть бути імплементовані у законодавство України. Інформаційну та емпіричну основу дисертації становлять узагальнення практики діяльності міжнародних благодійних організацій щодо організації та надання благодійної допомоги в Україні, починаючи з 2010 року і по теперішній час, наукові аналітичні публікації, публікації у засобах масової інформації не заборонених законодавством. Використання широкого спектру методів наукового пізнання, коректний науковий аналіз теоретичних, емпіричних і нормативних джерел позитивно вплинули на ступінь обґрунтованості одержаних теоретичних та практичних результатів.

Теоретичне підґрунтя для виконання дисертації склали наукові праці фахівців у галузі філософії, загальної теорії держави і права, адміністративного права, інших галузевих юридичних наук, у тому числі зарубіжних дослідників. Дисертанткою було доведено вміння надавати критичну оцінку науковим джерелам ідеям інших дослідників, формувати самостійні висновки та аргументувати їх. Текст дисертаційного дослідження засвідчує високий рівень підготовки дисертантки, її володіння технікою науково-аналітичного пізнання та підтверджує наявність відповідних знань та уявлень про специфіку дослідження проблематики публічно-правового регулювання адміністративно-правових засад діяльності органів публічної влади на регіональному рівні у взаємодії з міжнародними благодійними організаціями щодо реалізації міжнародних проєктів.

Достовірність та новизна наукових положень, висновків і рекомендацій. Дисертація Бехтер Лілії Валеріївни є однією з перших спроб комплексно, з використанням сучасних методів пізнання, урахуванням новітніх досягнень науки адміністративного права, розкрити сутність і зміст адміністративно-правових засад взаємодії міжнародних благодійних організацій з органами публічної влади на регіональному рівні щодо реалізації міжнародних проєктів в Україні, визначено актуальні проблеми вдосконалення правового регулювання та організації такої взаємодії і розроблено пропозиції та рекомендації щодо їх удосконалення. Здобувачкою

вірно визначено об'єкт і предмет наукового дослідження, а також чітко окреслено його мету та наукові завдання.

Структура дисертаційного дослідження складається з анотації, вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Основні наукові положення та результати дисертаційного дослідження висвітлено у 4 статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях України, а також 3 публікаціях у збірниках матеріалів міжнародних науково-практичних конференцій. Опубліковані статті, тези науково-практичних конференцій за темою дисертаційного дослідження мають безпосередній зв'язок з усіма структурними частинами проведеного дослідження, конкретизують і доповнюють основні положення його новизни.

Перший розділ дисертації здобувачка присвячує дослідженню теоретико-правових основ взаємодії благодійних організацій з органами публічної влади на регіональному рівні щодо реалізації міжнародних проєктів. В його межах обґрунтовується визначення юридичного та соціального змісту взаємодії міжнародних проєктів у наукових поглядах та чинному законодавстві. В його межах дається визначення понять, ознак, принципів та процедури взаємодії міжнародних благодійних організацій з органами публічної влади на регіональному рівні щодо реалізації міжнародних проєктів.

Другий розділ дослідження пов'язаний із вивченням змісту адміністративно-правових засад взаємодії міжнародних благодійних організацій з органами публічної влади на регіональному рівні щодо реалізації міжнародних проєктів. В його межах дисертантка розглядає міжнародні благодійні організації та органи публічної влади як суб'єкти взаємодії на регіональному рівні щодо реалізації міжнародних проєктів, функції, форми та методи взаємодії на регіональному рівні щодо реалізації міжнародних проєктів.

Третій розділ дослідження окреслює шляхи вдосконалення адміністративно-правового регулювання взаємодії міжнародних благодійних організацій з органами публічної влади на регіональному рівні щодо реалізації

міжнародних проєктів. Зокрема аналіз імплементації міжнародних стандартів взаємодії щодо реалізації міжнародних проєктів у законодавство України та шляхи забезпечення ефективності організації такої взаємодії.

Наукові положення, висновки та рекомендації викладені у дисертації та наукових публікаціях повно, з дотриманням вимог, поставлених до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, наукової етики, правил академічної доброчесності.

Таким чином, навіть стислий виклад основного змісту та елементів наукової новизни дисертації Бехтер Лілії Валеріївни свідчить про те, що в ній проведені важливі теоретичні дослідження та зроблені висновки, рекомендації та пропозиції щодо адміністративно-правового регулювання діяльності міжнародних благодійних організацій та органів публічної влади як суб'єктів взаємодії на регіональному рівні щодо реалізації міжнародних проєктів в Україні.

Все вище сказане дає достатні підстави зробити загальний висновок, що дисертація Бехтер Лілії Валеріївни в повній мірі розкриває тему дослідження та питання плану дослідження, завдяки чому можна вважати її самостійною завершеною науковою працею, а саме дослідження свідчить про високий рівень фахової підготовки дисертантки за досліджуваною проблематикою.

Оцінка змісту дисертації. Дослідження виконане на високому теоретичному рівні із забезпеченням повноти аналізу та розв'язання мети та наукових завдань, висвітленню теоретично обґрунтованих рекомендацій та пропозицій, а тому, відповідно, є внеском у розвиток юридичної науки адміністративного права в Україні.

Дисертація відповідає вимогам, що встановлені до досліджень на здобуття наукового ступеня та оформлена згідно вимог Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня

доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 року.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

1. У першому розділі заслуговують на особливу увагу запропоновані дисертанткою підходи до осмислення юридичного та соціального змісту взаємодії міжнародних благодійних організацій з органами публічної влади у контексті реалізації міжнародних проєктів. Зокрема, у пункті 1.2 окреслено адміністративні процедури, що стосуються реалізації державно-приватного партнерства відповідно до правового статусу міжнародних благодійних організацій (стор. 21–55). Разом з тим, доцільним є уточнення позиції здобувачки щодо правової природи запропонованих процедур та їх практичного застосування.

2. Перспективним для подальшого наукового аналізу є розширення змісту дослідження за рахунок пропозицій щодо удосконалення адміністративно-правових механізмів діяльності органів публічної влади на регіональному рівні в межах співпраці з міжнародними благодійними організаціями. Зокрема, варто окреслити потенційні шляхи оптимізації координації, розмежування повноважень, а також механізми правового контролю при реалізації міжнародних проєктів.

Висловлені зауваження можуть бути враховані для оптимізації викладу проведеного дослідження, проте вони не ставлять під сумнів отримані дисертанткою наукові результати та досягнення, мають дискусійний характер і є суто рекомендаційними для подальших наукових праць.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК

Дисертаційне дослідження Бехтер Лілії Валеріївни на тему: «Адміністративно-правові засади діяльності органів публічної влади на регіональному рівні у взаємодії з міжнародними благодійними організаціями щодо реалізації міжнародних проєктів» є комплексною,

самостійною, завершеною науковою роботою, яка містить нові та конкретні наукові результати на основі широкої джерельної бази. Дисертантка володіє достатніми теоретичними та практичними знаннями за предметом її дослідження, продемонструвала доктринальні положення адміністративного права, здібність до самостійного здійснення дослідження на належному науково-теоретичному і методологічному рівні, вміння робити власні теоретичні висновки, рекомендації та пропозиції щодо удосконалення законодавства. Отримані висновки та рекомендації засвідчують високий фаховий рівень, на якому виконане дисертаційне дослідження. Дисертації Бехтер Лілії Валеріївни притаманні доступний стиль викладу матеріалу, логічність і чіткість при формулюванні положень та висновків. Результати дослідження повністю відповідають меті та поставленим завданням з обраної теми. Отримані результати та рекомендації мають практичну цінність як для розвитку науки адміністративного права, так і для вдосконалення чинного законодавства України і правозастосовної практики щодо розкриття сутності і змісту адміністративно-правових засад діяльності органів публічної влади на регіональному рівні у взаємодії з міжнародними благодійними організаціями щодо реалізації міжнародних проєктів. Аналіз апробації теми в публікаціях засвідчує її актуальність, реалізовану в процесі оприлюднення основних результатів і положень дослідження.

Актуальність обраної теми дисертації, постановка мети і завдань, обґрунтованих наукових положень, висновків і рекомендацій, новизна та виклад авторського матеріалу в дисертаційному дослідженні свідчать про повноцінне виконання поставленого наукового завдання і повністю відповідають вимогам, що висуваються до робіт на здобуття ступеня доктор філософії з спеціальності 081 Право.

Викладене дозволяє зробити висновок про те, що дисертація Бехтер Лілії тему: «Адміністративно-правові засади діяльності органів публічної влади на регіональному рівні у взаємодії з міжнародними благодійними організаціями щодо реалізації міжнародних проєктів» відповідає Вимогам до оформлення

дисертації, затверджених Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України від 31.05.2019 №759), та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 №44, а здобувачка заслуговує на присудження за результатами публічного захисту ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

РЕЦЕНЗЕНТ

**кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри адміністративного
та інформаційного права факультету
права та міжнародних відносин ДНП
«Державний університет
«Київський авіаційний інститут»**

Людмила ШАПЕНКО

*Людмила Шапенко Л. засвідчую
Проректор з наукових досліджень
та трансферу технологій*

С. О. Ткачук